

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen rikoslain täydentämiseksi arvopaperimarkkinarikoksia koskevilla säännöksillä

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 254/1998 vp rikoslain täydentämiseksi arvopaperimarkkinarikoksia koskevilla sään-

nöksillä. Eduskunta, jolle lakivaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 28/1998 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 30 luvun 1 §, sellaisena kuin se on laissa 769/1990, ja
lisätään lakiin uusi 51 luku seuraavasti:

30 luku

Elinkeinorikoksista

1 §

Markkinointirikos

Joka tavaroiden, palveluksien, kiinteistöjen, yksityisen osakeyhtiön arvopapereiden tai muiden hyödykkeiden ammattimaisessa markkinoinnissa antaa markkinoinnin kohderyhmän kannalta merkityksellisiä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja, on tuomittava *markkinointirikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista

1 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttää julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi

- 1) luovuttamalla tai hankkimalla sellaisen arvopaperin omaan tai toisen lukuun tai
- 2) neuvomalla suoraan tai välillisesti toista

sellaista arvopaperia koskevassa kaupassa, on tuomittava *sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

2 §

Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Jos tahallisessa sisäpiirintiedon väärinkäytössä

1) tavoitellaan erityisen suurta hyötyä tai huomattavaa henkilökohtaista etua,

2) rikoksentekijä käyttää rikoksen tekemisessä hyväksi erityisen vastuullista asemaansa arvopaperikeskuksen, selvitysyhteisön, arvopaperinvälittäjän, arvopaperipörssin, optioyhteisön tai arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa tai edustajana taikka niiden antamassa tehtävässä tai

3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti

ja sisäpiirintiedon väärinkäyttö on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

3 §

Kurssin vääristäminen

Joka

1) tekee julkisen kaupankäynnin kohteena olevaa arvopaperia koskevan harhaanjohtavan osto- tai myyntitarjouksen tai näennäiskaupan tai antaa sellaista tarjousta tai kaupaa koskevan toimeksiannon taikka ryhtyy muuhun niihin rinnastettavaan harhaanjohtavaan toimenpiteeseen tai

2) antaa sellaiseen arvopaperiin liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tarkoituksenaan vääristää julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin hintataso ja sitä hyväksikäyttäen hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä,

on tuomittava *kurssin vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

4 §

Törkeä kurssin vääristäminen

Jos kurssin vääristämisessä

1) aiheutetaan laajamittaista taloudellista vahinkoa tai

2) rikos on omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan

ja kurssin vääristäminen on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä kurssin vääristämisestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

5 §

Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) arvopaperien ammattimaisessa markkinoinnissa tai hankkimisessa elinkeinotoiminnassa antaa arvopaperiin liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tai

2) jättää asianmukaisesti antamatta arvopaperiin liittyvän tiedon, jonka arvopaperimarkkinalaki (495/1989) velvoittaa antamaan ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon, tai arvopaperimarkkinalain mukaista tiedonantovelvollisuutta täyttäessään antaa sellaisen, arvopaperiin liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon,

on tuomittava *arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 §

Määritelmät

Arvopaperilla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista arvopaperia, johon arvopaperimarkkinalakia sovelletaan lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan.

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan

olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon tai hintaan. Sisäpiirintietona ei pidetä julkisesti saatavissa olevia tietoja yhdistämällä yksityisesti käytettäväksi tuotettua tietoa.

Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperista, sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) mukaiseen vakioituun optioon tai termiiniin, ja mitä luvussa säädetään arvopaperin luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös vakioitun johdannaissopimuksen tekemiseen. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan vakioituun optioon tai termiiniin siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

7 §

Rajoitussäännös

Tämän luvun 1 ja 2 §:n säännöksiä ei sovelleta sellaiseen julkiseen kaupankäyntiin

arvopapereilla, johon arvopaperimarkkinalain 3 luvun 13 §:n 2 momentin nojalla vahvistettujen sääntöjen tai saman luvun 14 §:n 4 momentin mukaan ei sovelleta sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevia arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

8 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Tässä luvussa mainittuihin rikoksiin sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 8 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, sellaisina kuin ne ovat laissa 740/1993, ja

muutetaan 3 luvun 13 §:n 2 momentti ja 14 §:n 4 momentti, 4 luvun 3 §, jolloin samalla sen edellä oleva väliotsikko siirretään 4 §:n edelle, 5 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 8 luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 3 § ja 10 luvun 1 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 luvun 13 §:n 2 momentti ja 14 §:n 4 momentti laissa 581/1996, 4 luvun 3 § osaksi laissa 522/1998, 5 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko mainitussa laissa 740/1993, 8 luvun 2 § mainitussa laissa 581/1996, laissa 146/1997 ja mainitussa laissa 522/1998 sekä 3 § mainituissa laeissa 740/1993, 581/1996 ja laissa 105/1999 sekä 10 luvun 1 §:n 1 momentti mainitussa laissa 522/1998, seuraavasti:

3 luku

Julkinen kaupankäynti arvopapereilla

13 §

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä voidaan 1 luvun 1 ja 2 §:n estä-

mättä lisäksi määrätä muilla kuin kaupankäynnissä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetuilla vakioituilla johdannaissopimuksilla käytävässä kaupassa noudatettavasta menettelystä. Säännöissä voidaan määrätä, ettei luottolaitoksen tavanomaisen varainhankintansa yhteydessä liikkeeseen laskemaa, 1 luvun 2 §:n 1 mo-

mentin 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperia koskevaan, kyseisen luottolaitoksen tekemään kauppaan tai muuhun luovutukseen ole sovellettava 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja rikoslain (39/1889) säännöksiä.

14 §

Suomen Pankin 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla käymään kauppaan ei sovelleta, mitä 2 luvun 7 §:n 3 momentissa, 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetuissa rikoslain säännöksissä tai 9 luvun 2 §:ssä säädetään. Sama koskee 1 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla käytävää kauppaa, jonka säännöissä on määrätty, ettei yleisöllä ole oikeutta suoraan tai välillisesti osallistua kaupankäyntiin.

4 luku

Arvopaperikauppa ja sijoituspalvelun tarjoaminen

3 §

Rangaistus arvopaperin kurssin vääristämisestä säädetään rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §:ssä.

Arvopaperinvälittäjä, joka tarjoaa sijoituspalveluna markkinatakausta tai arvopaperikaupintaa liikkeeseen laskemallaan, 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla, saa tehdä tällaista toimintaa koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena on vaikuttaa arvopaperin hintatasoon.

Arvopaperinvälittäjän toiminta

4 §

5 luku

Sisäpiiriä koskevat säännökset

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

1 §

Rangaistus sisäpiirintiedon väärinkäytöstä säädetään rikoslain 51 luvun 1 ja 2 §:ssä.

8 luku

Rangaistussäännökset

Luvaton julkisen kaupankäynnin järjestäminen arvopapereille

2 §

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta harjoittaa julkista kaupankäyntiä arvopapereilla vastoin 3 luvun 1 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 10 §:n 1—3 momenttia, 12 tai 13 §:ää taikka 14 §:n 1 momentin mukaisesti vahvistettuja sääntöjä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta julkisen kaupankäynnin järjestämisestä arvopapereille* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 2 luvun 1, 2—4, 4 a, 5, 5 a, 6 tai 6 a §:n säännöksiä,

2) laiminlyö 2 luvun 7—10 tai 10 a §:ssä taikka 11 §:n 3 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden,

3) laiminlyö 4 luvun 7 tai 8 §:ssä taikka 5 luvun 2—4 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rekisteriä,

4) rikkoo 6 luvun 1 §:ää tai laiminlyö 6 luvun 2 §:n 1 momentissa, 3 §:n 1 momentissa, 4 §:ssä tai 6 §:n 4 momentissa säädetyn julkistamisvelvollisuuden,

5) julkistaa tarjous- tai listalleottoesitteen tai tarjousasiakirjan ennen kuin rahoitustarkastus on hyväksynyt sen tai

6) harjoittaa arvopaperinvälitystä vastoin 4 luvun 6 §:n 2 momenttia,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä

Vakiodut optiot ja termiinit

1 §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2 ja 3 a §:ää sekä 4 §:n 2 ja 5 momenttia, 5 lu-

vun 1 §:ää, 7 luvun 2 §:ää sekä 8 luvun 3 §:n 1 kohtaa sovelletaan myös kaupankäynnistä valikoiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Laki

kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 3 ja 5 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 3 luvun 12 §:n 1 momentti ja 5 luvun 3 ja 4 § seuraavasti:

3 luku

Optioyhteisön toiminta

12 §

Välittäjän velvollisuudet

Välittäjä ei saa antaa toiselle välittäjälle optiota tai termiiniä koskevaa toimeksiantoa.

2) tarjoaa optioita tai termiinejä sijoituskohteeksi vastoin 1 luvun 1 §:n 2 momenttia,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *johdannaismarkkinarikoksesta* sakoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Rangaistus sisäpiirintiedon väärinkäytöstä säädetään rikoslain (39/1889) 51 luvun 1 ja 2 §:ssä ja rangaistus arvopaperin kurssin vääristämisestä luvun 3 ja 4 §:ssä.

4 §

5 luku

Erinäiset säännökset

3 §

Johdannaismarkkinarikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) harjoittaa vastoin 2 luvun 1 §:n 1 momenttia taikka 3 §:n 2 tai 3 momenttia optioyhteisön toimintaa tai

Johdannaismarkkinarikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 3 luvun 12 §:n 1 momenttia,
 2) on option tai termiinin osapuolena vastoin 3 luvun 13 §:n kieltoa tai

3) laiminlyö noudattaa 3 luvun 11 §:ssä mainittua tiedonanto- tai julkistamisvelvollisuutta tai 14 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa ran-

gaistusta, *johdannaismarkkinarikkomuksesta*
sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 1999
